

Moodsad riigieksamid käivad täie hooga

Erakorralisi valimisi soovib Eestis kaks inimest – peaminister ja president. Ja need tulevad. Šoti mudeli järgi paika pandud võõrkeele riigieksameid soovis grupp inimesi ja eksamid tulidki.

4. mail kell 10 istusid ka meie kooli 34 abiturienti eraldi laudade taga, kõrv kikkis, kuulmaks, mis seal Vikerraadiost siis tuleb. Kõrv oli kikkis minul, meie vaatlajal ja kahel inglise keele õpetajal, sest õige pedagoog pabistab laste pärast rohkemgi kui õpilane ise.

Mis Vikerraadiost siis tuli? Kaks pesuehtsat inglase kukkusid teineteisega rääkima pesuehtsasse inglise keeles kordagi mõtlemata, et nende juttu peavad mõistma inimesed, kes on õppinud seda keelt kaks korda 45 minutit nädalas (paremal juhul rohkem). Ka meie “Aktuaalse Kaamera” diktorid Marite Kallasmaa ja Urmas Liiv adresseerivad oma kõne eestlastele, kuid nende jutt on kolm korda aeglasem ja viis korda artikuleeritum. Ka Eino Baskin võib mulle meeldida nii jutustada, et suurest seltskonnast naerame vaid meie, ülejäänud vaatavad, et mida nad seal lõkerdavad. Kuid ülejäänutele

sama anekdooti üle rääkides võtavad Eino huuled hoopis teise positsiooni, jutt muutub selgeks ja hästi artikuleerituks ning ka nüansiasetus on hoopis teistsugune – ta taotleb, et temast saaks aru kogu auditoorium.

4. mail Vikerraadiost kuuldust eristasid meie inglise keele õpetajad (nad on tõesti head õpetajad) tekstist umbes 60, teise lugemise peale 85 protsenti. Rohkem ei loetud, seega tuli ülejäänud oletada. Oli see taotlus? Kui jah, siis milleks?

Pärast lõunat kella 14 paiku olin juba haridusosakonnas, eksamitööd kaenla all, et need nagu kord ja kohus õigetes kättesse üle anda. Minu ees järjekorras seisis Inglise Kolledži inglise keele õpetaja Toomas Kruusimägi. “Kuidas teile Vikerraadiost kuuldud inglise keel meeldis?” pärisin kolleegilt. “Nad rääkisid nagu omavahel, endi tarbeks, nende jutt oli liialt kiire,” vastas ta. Pea astus eksamitööde kotiga minule sappa tuntud inglise keele õppejõud humanitaargümnaasiumist. Esitasin talle sama küsimuse. “Jutt oli juba alguses kiire, ja nagu mittepedaagoogil ikka, läks see järjest kiire-

maks,” kostis ta.

Nüüd siis minugi seisukoht. Olnuks jutt eestikeelne ning ka ülesanne eestikeelne, poleks ma seda ülesannet hindele 5 sooritanud. Kui ma prantslastega *vis-à-vis* vestlen, saan neist hästi aru, telefonis tuleb mul tihti paluda üht või teist lauset korrata. Miks? Sest ma ei näe kõneleja huuli. Mis ma räägin! On ka eestlasi, kelle jutt on nii halvasti artikuleeritud, et tihti tuleb paluda juttu korrata. Ja mis veel huvitavam – haridusministeeriumis on kõrgametnikke, keda palun juba viiskuus aastat oma mõtteid selgelt väljendada, sest nende taotlused on mulle arusaamatud. Praegu aga palun taas head tuttavat Mait Klaassenit mind kohvile kutsuda, et ta mulle 4. mai inglise keele riigieksami korraldajate taotlused üliõrnasse emakeelde ümber paneks.

Lugesin Eesti Päevalehest, et pedagoogikaülikooli inglise, saksa ja prantsuse keele erialale astujaile uut põhiaineeksami ei korraldatagi, riigieksam kõlbavat küll. Aga kui inimene siiski huupi pani?

LAURI LEESI,

Prantsuse Lütseumi direktor